

Līdz CE marķējumam ceļš ir pieveicams

Lai savu produkciju varētu tirgot Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs, tostarp Latvijā, nepietiek tikai ar kvalitatīviem izejmateriāliem un pārdomātu mārketingu. Daudziem produktiem ir nepieciešams CE marķējums, kas patērētājam apliecina – tie atbilst ES prasībām un ir droši

Sāsinājumu CE (*Conformité Européenne*) no franču valodas var tulkot kā ‘apstiprināts Eiropā’. Zīme CE apliecina, ka ir veiktas preces atbilstības novērtēšanas procedūras (laboratorijas testi u. c.), tā atbilst visām normatīvo aktu prasībām, kas ir noteiktas ES direktīvās, un ir apstiprināta lietošanai un izplatīšanai Eiropā. Zīmei CE ir jābūt tikai tām precēm, uz kurām attiecas īpašas direktīvas par tās izmantošanu.

Lai sāktu ceļu līdz CE marķējumam, uzņēmējam vispirms ir jāsaprot, kurā ES direktīvā ir regulētas tieši viņa ražotā produkta CE marķējuma prasības, un jāuzzina, kas būtu jādara, lai šīs prasības izpildītu.

Ieva Sala un Laura Baumanē ir divas draudzenes un kaimiņienes, kam nu jau četrus gadus ir arī kopīgs bizness – uzņēmums *Žube*, kurā ražo bērnu ragaviņas.

„Kad mūsu abu ģimenēs parādījās bērni un pienāca pirmā ziema, radās nepieciešamība pēc ragaviņām – tādām kā no mūsu bērnības atmiņām. Tomēr pat pēc pamatīgas veikalu un interneta piedāvājuma izpētes secinājām, ka skaistas, kvalitatīvas un izturīgas ragaviņas nekur nevaram atrast. Tāpēc nolēmām, ka ir jātaisa pašām, un ķērāmies pie darba,” par uzņēmuma tapšanu stāsta I. Sala.

I. Sala atzīst, ka uzņēmuma pastāvēšanas laikā ir nācies saskarties ar dažādām problēmsituācijām gan ražošanā, gan jaunu produktu izstrādē, piemēram, laikapstākļi pēdējās ziemās nav bijuši ziemas priekiem īpaši labvēlīgi, tāpēc arī tirgus apgūšana nav izdevusies gluži tik veiksmīga, kā uzņēmējas sākotnēji bija iecerējušas. Tomēr vienlaikus viņa arī uzsver, ka katru gadu viņas ir iemācījušās ko jaunu un izdarījušas svarīgus secinājumus.

Žubes produkcija ietilpst rotālietu kategorijā, un tā ir viena no daudzām produktu kategorijām, kam ir nepieciešams CE sertifikāts, kurš ļauj uz produktiem izvietot CE marķējumu. Šajā gadījumā marķējums pircējam kā Latvijā, tā citās ES valstīs apliecina, ka izstrādājums ir drošs lietošanai bērniem.

Šobrīd 70 % uzņēmuma produkcijas tiek realizēti tepat, Latvijā, bet 30 % – eksportēti.

Lai iegūtu sertifikātu, jātestē

„Kad uzsākām ragavu idejas realizāciju, jau nojautām, ka būs nepieciešams kāds sertifikāts, kurš apliecinātu produkta atbilstību paredzētajai lietošanai,” stāsta I. Sala.

Ieva Sala (no labās) un Laura Baumanē

CE marķējums ir obligāts noteiktām preču grupām, piemēram, būvmateriāliem, mehānismiem un arī rotaļlietām. Ar to ražotājs apliecina, ka prece atbilst visām attiecināmajām normatīvo aktu prasībām, kas ir noteiktas ES direktīvās. Turklāt CE marķējums atvieglo uzņēmumiem pieeju ES tirgum, jo nav nepieciešama atkārtota preču pārbaude vai to pielāgošana citām prasībām.

Katrai nozarei un produktu grupai sertifikācijas standarti ir atšķirīgi. Lai Latvijā iegūtu CE marķējumu un varētu to izvietot uz savas produkcijas, ir jāievēro Ministru kabineta izstrādātie noteikumi un saskaņā ar tiem sākotnēji ir jāizstrādā tehniskā dokumentācija, kurā detalizēti tiek aprakstīta gan produkta ražošanas, gan izmantotie materiāli – arī tiem ir jābūt sertificētiem.

„Mums, piemēram, bija jāapraksta izmantotās lakas un līmes sastāvs un jāuzrāda arī to ražotāju sertifikāti, kas apliecina, ka sastāvs tiešām ir tāds, kā tiek aprakstīts,” atklāj I. Sala.

Taču dokumentācija ir tikai viens no soļiem, kas jāveic ceļā uz CE sertifikāta iegūšanu. Papildus *Žube* veica arī savu produktu testēšanu un tikai pēc tam varēja sagatavot nepieciešamo atbilstības deklarāciju un likt uz ragavām CE marķējumu.

I. Sala uzsver, ka ir būtiski produktu testēšanai iesniegt tieši tādā pašā komplektācijā, kādā tas nonāks līdz patērētājam. Tas nozīmē, ka ragavu gadījumā testēšanai bija jānodod ne tikai pašas

UZZIŅAI

Nepastāv vienots dokuments, kurā būtu aprakstīts viss, kas attiecas uz CE marķējumu, jo ir vairāk nekā 20 ES direktīvu, kurās ir noteiktas CE produktu kategorijas.

Konsultāciju par nepieciešamību iegūt CE marķējumu var saņemt Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) paspārnē esošajā Eiropas Biznesa atbalsta tīklā (EEN Latvija) – tas ir lielākais uzņēmējdarbības un inovācijas atbalsta kontaktpunktu tīkls, kas sniedz uzņēmējiem praktisku informāciju par ES prasībām un specifiskiem jautājumiem. Vairāk informācijas – www.een.lv.

ragavas, bet arī drošības josta, piestiprināmais logo, iepakojums. Ja kāda no šiem komponentiem trūktu, testēšana būtu jāatliek, kamēr tas tiktu sagādāts. Tātad, ja uzņēmumam vēl nav izstrādāts, piemēram, iepakojums, testēšana ir jāatliek līdz brīdim, kad tas būs gatavs.

Uzņēmumiem, kas vēlas iegūt CE sertifikātu, ir jau jābūt izstrādātai arī produkta lietošanas instrukcijai. Veidojot to, improvizācijai ļauties nedrīkst – tai ir jāatbilst stingrām vadlīnijām, citādi tā būs jāpārstrādā un tas, savukārt, aizkavēs visu sertificēšanas procesu.

Ir jāreķinās, ka testēšana nozīmē izmaksas. Konkrētajā gadījumā ragavu testēšana uzņēmējam izmaksāja 1800 eiro, bet dažādiem produktiem šīs izmaksas var krietni atšķirties.

Ja produkta ražošanas ciklā un izmantotajā materiālā nekas nav jāmaina, tad pēc CE iegūšanas nekādas papildu vai atkārtotas procedūras vairs nav jāveic.

Nevajag kautrēties lūgt padomu

„Ķāgād, atskatoties uz visu, varētu apgalvot, ka nekā sarežģīta tur nav, bet, tā kā to visu darījām pirmo reizi un iepriekš ne ar ko līdzīgu nebijām saskārušās, tobrīd tas nebija viegli,” stāsta I. Sala.

Tā kā Žube savas ragavas ražo stabilā un ilgi pastāvošā uzņēmumā, kurā visi ražošanas procesi ir noslīpēti, uzņēmējas, veicot CE sertificāciju, nesaskārās ar neatbilstību kādiem standartiem vai prasībām. Taču jaunajiem uzņēmumiem, kas ražo paši, var nākties ieviest izmaiņas ražošanas procesos, ja tiek konstatētas kādas neatbilstības.

I. Sala norāda, ka CE marķējums ir labs sākums un atvieglo eksporta uzsākšanu, tomēr ir valstis un uzņēmumi, kas vēlas, lai produktam būtu veiktas papildu analīzes vai testēšana.

„Mūsu gadījumā Vācijas sadarbības partneri palūdzā mūs veikt konkrētu produkta vielu papildu analīzi, ko mēs arī izdarījām,” stāsta uzņēmēja. Tiesa, šīs analīzes tika veiktas CE sertifikāta ietvaros.

Jaunajiem uzņēmējiem, kam CE sertifikāta iegūšana vēl ir priekšā, I. Sala iesaka nekautrēties un sākotnēji vērsties pie kāda uzņēmuma, kas nodarbojas ar sertificēšanas un testēšanas pakalpojumu sniegšanu – Latvijā tādi ir vairāki. Sarunā ar ekspertiem kļūs skaidras pirmās vadlīnijas – un tas būs auglīgs turpmāko darbību pamats.

Uzņēmēja uzskata, ka labs veids, kā iegūt nepieciešamo informāciju, ir sākumā meklēt to internetā, bet pēc tam organizēt klātienē tikšanos. ■

LIAA

Eiropas Biznesa atbalsta tīkls Latvijā

Eksporta pasākumi 2015. gada oktobris

Pasākumi Latvijā

- 01.10. Seminārs „Intelektuālā īpašuma tiesības interneta vidē, to regulējums un iespējas” (Rīgā)
- 27.10. Seminārs „Efektīvi loģistikas risinājumi eksportam” (Rīgā)
- 26.10. Uzņēmēju individuālās tikšanās ar LIAA pārstāvēniecību ārvalstīs vadītājiem (Rīgā)
- 29.10. Starptautiskais uzņēmējdarbības forums (Rēzeknē)

Tirdzniecības misijas

- 05.10.-09.10. Inženierozaru uzņēmumu tirdzniecības misija Itālijā (Milānā)
- 09.10.-10.10. Latvijas uzņēmēju dalība Moldovas Ziemeļu reģiona dienās (Belci)
- 11.10.-14.10. Filmu industrijas uzņēmumu un producentu tirdzniecības misija Lielbritānijā (Londonā)
- 13.10.-15.10. Latvijas daudznozaru uzņēmumu tirdzniecības misija Islandē (Reikjavīkā)
- 15.10.-17.10. Tekstila nozares uzņēmumu un modes dizaineru tirdzniecības misija Lietuvā (Viļņā)
- 16.10.-18.10. Kosmētikas ražotāju tirdzniecības misija Somijā (Helsinkos)
- 19.10.-22.10. Modes dizaineru un interjera dizaina priekšmetu ražotāju tirdzniecības misija Baltkrievijā (Minskā)
- 20.10.-22.10. Inženierozaru uzņēmumu tirdzniecības misija Vācijā (Minhenē)
- 20.10.-22.10. Modes dizaineru un interjera dizaina priekšmetu ražotāju tirdzniecības misija Lietuvā (Viļņā)
- 20.10.-23.10. Inženierozaru uzņēmumu tirdzniecības misija Norvēģijā (Stavangerē)

Nacionālie stendi

- 06.10.-08.10. Latvijas koka māju un būvniecības produktu ražotāju nacionālais stends izstādē "Timber Expo" Lielbritānijā (Birmingemā)
- 13.10.-15.10. Latvijas farmācijas uzņēmumu nacionālais stends izstādē "CPH Worldwide" Spānijā (Madridē)
- 14.10.-18.10. Latvijas grāmatu izdevējdarbības un poligrāfijas uzņēmumu nacionālais stends izstādē "Frankfurt Book Fair" Vācijā (Frankfurtē)
- 14.10.-17.10. Latvijas būvindustrijas uzņēmumu nacionālais stends izstādē "Bygg Reis Deg" Norvēģijā (Lillestremā)
- 18.10.-22.10. Latvijas informācijas tehnoloģiju nozares uzņēmumu nacionālais stends izstādē "GITEX Week" AAE (Dubaijā)
- 27.10.-30.10. Latvijas interjera dizaina priekšmetu un aksesuāru ražotāju nacionālais stends izstādē "Downtown Design" AAE (Dubaijā)

LIAA

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

www.liaa.gov.lv

✉ www.exim.lv
 🐦 twitter.com/LIAALatvija
 📘 facebook.com/LIAALatvija